Почтову оплату вплачено з гори гуртом.

Ч. 48. Неділя, дня 27. падолиста 1921. (Ціна 1. прим. 20 мп.) Рік III.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна поодинокого числа 20 м. Четвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 240 м; за границею разом з оплатою почт. 600 марок, поодиноке число 50 м. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побереже ч. 1.

Оголошення: 40 м, за один петітовий рядок або його місце.— Дрібні оголошення по 10 м від слова. — Некрольоги і матрим. оголошення по 20 м. від слова. Оголош: більшим друком платиться подвійно.

політично-економічний орган.

НАШ ТЕАТР.

Наш театр в Галичині ніколи не стояв так високо, як на Придніпрянщині. Але всеж таки, як на галицькі обставини, за час свого пятьдесятьлітного єствовання пережив він і світліщі моменти, витворив сяку-таку артистичну традицію, деякі мистецькі цінности, що могли статись тривкою основою для дальшого розвою театру. Цей передвоєнний дорібок, хоч як він і вбогий був, зруйнована зовсім війна і наш театр зійшов в останніх літах на нінащо. Розбився він на театральні гуртки — вбогі, без фахової керми, без замітніщих артистичних сил, без реквізитів, без можливої орхестри. Ці театральні гуртки, взаїмно себе поборюючі, тинялись по провінціональних містах тай грали... І саме в тій грі ціла трагедія. Бо не мистецтво віс театр між наше громадянство, а його кепську пародію, яка — скажім це впрост — компромітувала нас перед чужинцями.

Наше громадянство дивилося на цей театральний шлендріян крізь пальці, приймало й те, що давав театр — приймало,.. бо й щож мало робити? Треба, мовляв, дати змогу людям жити, не можна від них вимагати мистецтва, бо вони в злиднях. І було в тім виправданню багато рації.

Але таке поблажливе становище громадянства, подиктоване невідрадними обставинами нашого національно-політичного життя, впрост роззухвалило театральні гуртки. Вони стали зневажливо ставитись до мистецтва, легковажити собі громадянство. Ось і клясичний приклад: Перед двома літами приїхав до Перемишля гурток акторів під фірмою «Львівський Театр» і великими афішами заповів виставу комедії Квітки: «Сватанне на Гончарівці». Хоч пєса зовсім перестаріла, громадянство виповняє салю по береги, але не на те, щоб побачити мистецтво, а щоб паленіти від сорому, щоб плакати над упадком театру. Бо актори не завдали собі труду навіть на тільки, щоб бодай дорівняти аматорським виставам ліпших селянських та міщанських кружків драматичних. Неприготовані до вистави виїхали в Перемишль, і як опісля виявилось, пєсу режісеровано що-йно в залізничім вагоні на просторонi Львів Перемишль. І чиж не кпини це з драматичного мистецтва, чи не кпини це з громадянства?

Кождий бачив, що це прояв тяжкого упадку нашого театру, та здавав собі ясно справу з того, що так далі бути не може, коли не хочемо стати посміховищем чужинців. Театр прецінь — це важна позиція культурно-національна, і то позиція, так сказатиб, репрезентативного характеру. По театрі пізнає чужинець і культурний уровень даного народу.

І зачались у нас проби санації театру: Шукано потрібних фондів, раджено над утворенням організованого центра, над вишуканням фахової керми, якаб засилювала і розвивала театр. Цілий рік велись пертрактації, поволи усувано перешкоди і в перших днях листопада, як здавалось, театр розпічне, при щасливій фінансовій констеляції, артистичну працю під вмілим проводом першорядного артиста п. Загарова. По пляну тих, що піднялись санації, організованим центром театру має бути Львів, де театр постійно давати-ме вистави, а рівночасно друга часть дружини має то само робити на провінції, творячи однак з центром цілість так артистичну як і адміністраційну.

І часть дружини по пляну виїхала до Судової Вишні, виїхала на те, щоб двома виставами під проводом п. Коссака задемонструвати, що вона бажає і надальше давати карикатуру замісць правдивого артистично-драматичного мистецтва. Виставлено тут деякі штуки як «Барона циганського» і «Ой не ходи Грицю» (без орхестри!!) і то виставлено так, що сором і писати. Тутже п. Коссак, забравши кілька сил старших і кілька адептів, поїхав далі... Труна розбилась.

З ким і з чим п. Коссак під своєю дирекцурою думає давати вистави, не знаємо, бо не має ні сил, ні потрібної гардероби, ні технічних реквізитів, ні бібліотеки. А при цих впрост катастрофальних недостачах про драматичне мистецтво серіозний чоловік і думати не може. Буде отже управлятись далі шлендріян...

Але і терпеливість громадянства має свої границі. Бо коли воно було вибачливе серед наших обставин, то по останній кризі, яку легкодушно викликано хоробливою амбіцією, його терпець урветься, бо щаслива фінансова констеляція не давала зовсім причини до такої кризи. Урветься той терпець ще й тому, щоб показати амбітним одиницям, що театр — це не комедіянство, що не кождий, що пізнав азбуку драматичного мистецтва, мусить бути директором театру. Раз вже мусить запанувати і в нашім світику театральнім строга дісципліна і праця над розвоєм театру, над розвоєм мистецтва.

Ми ще вернемо до цеї справи. А поки-що наше громадянство нехай прийме до відома, що наш одинокий тепер театр — це театр під фірмою: **Народний Театр Товариства „Української Бесіди" у Львові** під артистичною кермою п. Загарова.

Громадянство має обовязок підперти всіми силами свій театр морально і матеріяльно, вимагаючи рівночасно від театру правдивого мистецтва. Це мистецтво і дає він вже під фаховим проводом п. Загарова.

Всеукраїнський жіночий зїзд.

Звертаємося до всего українського жіноцтва з горячим покликом взяти участь у цьому Зїзді, який має обєднати ціле українське жіноцтво до спільної роботи.

В усіх закутинах української землі працюють наші жінки на ріжних полях здебільша одинцем або невеликими гуртками, та їх відокремлена, розбита робота не дає таких вислідів, як бажалосьби і якби воно відповідало вложеному трудови і витраченій енергії. Загал нашого жіноцтва ще не бере участи в ширшій громадянській роботі. Комітет, що скликує отсей Зїзд, поклав собі метою: згуртувати як найбільше число наших жінок, передусім репрезентаток усіх областей української землі; зробити на основі їх звітів точний огляд жіночої роботи в минулому і сучасному; намітити шляхи, якими нам іти в майбутньому.

Отсим закликуємо всі товариства і жіночі організації слати на день 22. і 23. грудня у Львів своїх делегаток, а як що воно буде неможливо, прислати писемні звіти зі своєї дотеперішньої діяльности.

Пожадана присутність як найбільшого числа жіноцтва, не одних тільки делегаток. У Зїзді може брати участь кожда Українка: інтелігентка, міщанка, робітниця чи селянка. У цих днях хай зєднить нас спільна думка про спільну працю. Разом ставаймо до неї, бо в громаді сила!

Програма зїзду:

Зїзд тріватиме два дні, **22. і 23.** грудня 1921. р. **Перший день рано:** 1. Відкриття Зїзду; 2. Вибір Президії; 3. Привіти; 4. Жінка в громадянському життю. **По полудни:** 5. Організація роботи на будуче; 6. Перегляд дотеперішньої діяльности українського жіноцтва. Вечером святочна академія в честь Наталії Кобринської. Опісля товариські Сходини учасниць Зїзду. **Другий день:** 7. Реферат: Жінка а виховання. 8. Жіноча преса й видавництва. 9. Внесення і евентуалія. 10. Закриття Зїзду.

Вечером театральна вистава.

Поміщення для замісцевих учасниць запевнені. Зголошуватися найдальше до 10. грудня ц. р. За всякими інформаціями просимо звертатися на адресу секретарки Комітету: Ольга Корінцева, Львів, Хмельовського 15.

За Комітет всеукр. жіночого Зїзду:

Константина Малицька, *Ольга Коренцева*

В Імени Річипосполитої Польської!

Суд Окружний в Перемишлі, як трибунал для справ пресових оріс на підставі §§ 489 і 493 п. к. 1) що цілий зміст артикулів поміщених в ч. 44. виходячого в Перемишлі періодичного часопису „Український Голос" з дня 30. жовтня 1921. а) п. з. „В третю річницю" в уступі від слів „Стали проти кривди" до слів „по своїй хаті і по своїм полі" в) п. з. „Наші найблизші задачі" в уступі від слів: „Тому то ухвала Союза Народів" до кінця артикулу с) п. з. „Українські стрільці" від слів „Отсим доказали вони наглядно" до слів „вже небавком прийдеться сповнити иншим способом і від слів „Коли ж хвиля першого згадування до кінця артикулу; d) п. з. „По львівськім замаху" в уступі від слів „Вісти про закриття „Укр. Горож. Ком." до кінця артикулу; е) в кінці фейлетон п. з. „Бабська скрипція" містять знамена злочину з § 58 с) з. к. провини з §§ 300, 491, 493 з. к. і артик. V. зак. з 17. грудня 1862 Ч. 8. Д. з. д. з р. 1863; 2) що конфіската цього числа часопису є оправдана. 3) що розповсюднювання згаданого артикулу є заборонене.

Заразом поручається Редакції часопису „Український Голос", по мисли § 20 устави пресової, щоби зміст сего оречення на першій стороні найблизшого числа свого часопису без причин умістила.

Суд окружний в Перемишлі, Відділ VI.
дня 7. падолиста 1921. (Підпис нечиткий.)

Купуймо в себе!

Що-до економічної організації, не перейшов наш народ ще навіть початкової азбуки. Довголітна неволя оставила й на цьому полі свої незатерті, погані сліди. Раб не довіряє нікому, не довіряє він і самому собі. Особливо *своїм* не довіряє більше, ніж *чужим* Загально звісно, що наша суспільність приймає за зовсім природну річ, коли її коштом розбогатіє чужинець, а не може вибачити своїм людям, коли вони добються кращого матеріяльного становища, Розбогатіє Поляк,— гарно,—так і належиться по невольничому розумінню, а наш чоловік попаде сейчас в огонь підозрінь, клевет, зависти і т. п.

В щоденнім життю приносять того рода погляди необчислимі шкоди. Перш усього наш чоловік не йде купувати у свойого, бо ставить до його заздалегідь вимоги, щоби свій чоловік продавав дешевше, ані не віддасть ніякої справи охотно своїм людям, чи то будову, чи лічення чи хочби судову оборону. Коли вигоду робить свій, то повинен для свойого чоловіка, хочби й даром, а коли вже платити то краще чужому.

Так мається річ і з торговлею. Недовіре до своїх є так велике, що товар закуплений у чужинця навіть по дорожшій ціні видається й милішим і кращим. Инша річ, що чужинці не мають сталих цін, а за те здоровий голосовий орган і радість в торгуванню. Вони знають добре наш характер. Перша ціна буде в них все вища. Тим то й мають змогу спускати з ціни і вставляти покупцям задоволення, що все таки дещо „виторгували". Покупцеви здається, що купив дешевше, бо він не

думає над тим, що ні оден купець не може продати нище загальної ціни, коли не хоче піти з торбами.

Та це має свої глибші наслідки. Ця погоня за „виторгуванням“ доводить нашого селянина до сего, що він стає неспосібним до з'орґанізованого купна, яке може переводитися через кооперативні крамнички та через кооперативні союзи. Кооперативна крамничка повинна продавати стало тільки з означеним процентово доходом. „Торгування“ тут зовсім непотрібне. І ось в тім корінь лиха. Якже-ж тут тобі, чоловіче, купити, коли ні одної марки катова душа не опустить?! А підеш до чужого, то все таки деще виторгуєш.

Таким робом виробляється мильна думка, що кождий тільки там найкраще купить і найкраще продасть. В дійсности се є неможливо, щоби всякий купував і продавав найкраще. Всякий купує й продає через і на десяті руки, які його коштом живуть і утримують свої родини. Ні родина посередника, ні він сам не чується з'обовязаним дати деякий процент зі свойого заробітку на цілі, з яких користавби наш цілий народ. Коли чужинець має охоту зложити яку квоту на загальні цілі, то зложить її в кождім випадку не на українські цілі.

Своя крамничка основана на кооперативних началах може в короткім часі дійти до сього, що закуповуватиме товарі в тихже жерелах, в яких звичайно закопувують инші купці-посередники і зможе своїм людям доставляти товар по риночним цінам. Ріжниця остає тут одна. Весь дохід з розпродажі, який до цеї пори оставлявся завдяки покупцям, нашим таки людям, в кишенях посередників-чужинців, остане тим разом в касі крамнички, яким то капіталом зможуть загальні збори членів свобідно розпоряджати.

Чи жадається від наших людей тим способом чогось неможливого до виконання? В ніякім разі. Висказується тільки бажанне, щоби купували в себе, в своїй крамниці, з якої дохід вернеться опісля всетаки до покупця, бо він-же є членом і він побере дивіденду від уділу і він забирає для себе весь дохід, який він купуючи по чужих, деньденно розносить по усім усюдам і якби в болото кидає свій важко запрацьований гріш.

Щоби це краще переконати читачів, треба на сьому місци вказати на приклади. Не ми перші пускалися на слизьке. Та справа вже давно є передумана й оброблена на заході. Вона звела там жорстокий бій з великими торговлями та фабриками. І з бою того при завзятости і впертости з'орґанізованих мас вийшла побідною ногою. Щоби відтягнути покупців від кооперативних крамничок, великі купці цілими місяцями опускали на товарі, фабрики не хотіли відпродувати їм своїх виробів і т. д. Та за ними стояла віруюча, кріпка своєю єдністю сіра маса, яка довела свої склепи до розвитку.

Перша кооперативна крамничка повстала більш як сімдесять літ тому назад в англійському місті Рочдель. В р. 1869 писав кореспондент з того міста до англійської ґазети „Times“: за останній чвертьрік члени кооперативи отримали три франки дивіденди від кождих 25 франків, які вони видали в маґазині. Оден член, в якого було уділів крамницьких на суму 187 фр. 50 цент. купував через протяг вісьмох років постійно, одяг і поживу. За весь той час вибирав з каси гроші на загальну суму 2.250 фр., а мимо цього в останнім кварталі мав ще в касі 1.250 фр. В місті Leads засновано в р. 1847 крамничку на кооперативних основах. Сьогодня має та кооператива 48.000 членів, має свої фабрики, в яких працюють члени, будує для них мешкальні будинки, має свої маґазини в цілім місті, свої пекарні, млин, різню худоби, фабрику черевиків, полотна, видає 50.000 фр. (около 25, міліонів польських марок) на самі освіти цілі.

Такі кооперативи творяться в кождому місті в кождому селі, вони важуться в союзи, будують спільними силами фабрики, закуповують і продають спільно товар і кождий член їм вірить і спомагає їх.

В нас трохи инакше. В нас всякий собі й ворогам на радість „торгує“, оставляє капітал в чужих руках і оставляє своїм дітям що раз менші клаптики землі. В довгі зимові вечері повинні в нас люде доброї волі оснотно передумати ту справу і братися чим скорійш за діло.

ВИЛЕНЩИНА.

По вирішенню справи Гор. Шлеська, коаліція приступила до вирішення приналежности Вильна. Як відомо, цею справою займався загальний збір Союза Народів д. 27. вересня, а які настрої панували і які слова впали на цім засіданню, це бачимо в статті льондонського „Таймсу“ з д. 22. вересня 1921. „Таймс пише з приводу дискусії в справі Вильна таке: „Д. Бальфур висловив свою власну гадку і висказав дуже сильно публичний погляд нашого краю, коли зазначив, що справа Вильна між Польщею а Литвою представляється дуже сумно. Арґументи, якими послугуються спірні сторони в тій справі дуже слабо промовляють до западних народів. Найбільш замітним фактом є, що Желіґовський, польський ґенерал, зайняв Вильно силою, хоч Литва признає се місто своїм престольним городом, і що не уступається звідти помимо протесту Союза Народів. „Хто сей Желіґовський?“ питає Бальфур. „Чи се бунтівник, що заслужив піти під боєвий суд, чи патріот достойний вінця слави? Не знаємо. І сяк і так відповідь звучить, відповідно до того, як Полякам догідно. А тимчасом Желіґовський і його військо лишаються в посіданою Вильна. Далі Бальфур зазначив, що Поляки не показали найменшої охоти пристати на умови Гайманса і хотілиб продовжати балачку безконечно, коли тимчасом сей двозначний ґенерал з військом неозначеної народности лишається в посіданню спірної території. Поляки своїм хибним становищем, найшлися під осудом Союза і опінії Европи. Отсе некорисне враження скріпили вони ще своїм голосом супроти приняття Литви до Союза, хоч, як зазначив д. Фішер, поведення Литви в минувшости не було зовсім гіршим Польщі, а її границі так добре означені як і границі Польщі. Жалко дуже, що Польща поклала себе в так фалшиве положення. Зарівно ми, а як думаємо, і загал британської опінії, відносилися з найприхильнійшими почуваннями до нової польської держави і дожидали того дня, коли її добробут стане на трівких основах. Ми думаємо, що були часи, коли Полякам діялась кривда, особливо підчас большевицького наступу минулого року. Але рівночасно приходиться нам признати, що політика її правительства викликала під ріжними зглядами багато розчарування. Здається, що отся політика надто часто руководилася мріями давної минувшини як непохитними і прозаїчними фактами теперішности. Партійні незгоди і крамоли не допустили до витворення реальної сили, утвореної зі злуки найкріпших і найспосібніших мужів краю. Безбарвні правительства хитались як билина під напором закулісових сил, а тимчасом край брив, щораз то глибше та глибше у багно економічних труднощів і міжнародних комплікацій. Зроблено пробу утворення безпартійного уряду, зложеного з експертів на моду того, що показалось успішним в Чехо-Словаччині, однак ледви чи ся спроба покажеться вдатною. Імовірно давні партійні штрихи, що все паралїжують, ідуть дальше. Отверто кажучи, приходиться потерпати за Польщу. Її міжнародне становище зовсім не певне. Скріпити його можуть не мілітарні авантури на лад Желіґовського, але реальні докази розумного, несамолюбного, безінтересовного патріотизму у внутрішних справах а передовсім пильними заходами над розвязанням економічного проблему і фінансової консалідації.

В Польщі є враження, що критичне відношення до її політики з боку Анґлії має своє джерело в злобі або упередженню. Отсе зовсім хибний погляд. Ні один край не бажав так щиро Польщі успіхів в її політичній карієрі як Анґлія. Але приязнь отся була би фалшивою і зрадливою, колиб ми покривали промахи і дурійку, що загрожують самому істнованню відреставрованої Польщі. Шлеське повстання було промахом, Віленська авантура і політика в звязку з нею була хибною, а дотично поведення супроти Українців **в Східній Галичині маємо поважні сумніви.** Ми здаємо собі вповні справу з трудностей і небезпеченства, з якими приходиться Польщі зустрічатись, з огляду на її положення між Німеччиною і Росією. Але якраз тому, що її положення таке делікатне, ми бажалиб бачити, щоби глибокий і щирий патріотизм її народу найшов свій вислів в строго розумній політиці та інтеліґентній народній єдности. Починає усталюватися погляд, що фатальний поділ Польщі в XVIII столїттю мав своє джерело посередно в якійсь вродженій політичній неспосібности польского народу. Ми думаємо, що сей погляд хибний. Ми віримо, що колиб Поляки зірвали з тою провінціональною атмосферою личних і партійних інтриг та пустих мрій, то знайдеться в тім народі здоровий розум і творча сила, яка зможе примінитись до сучасних насущних обставин і привернути польській державі міжнародній престіж, який тепер марно розвівається. Та треба, щоби отсе сталось завчасу, бо грізні хмари наступають на европейському горизонті, а ми бажалиб бачити Польщу внутрі кріпкою та зовсім свобідною від нездійснених амбіцій.

Поляк Ашкенази утомив слухачів довже з ним і майже не даючимся чути оглядом польської історії, та зазначивши, що не боронить поступку Желіґовського, котрий зайняв Вильно, почав його боронити.

Колиб населення Вильна мало нагоду свобідного висловлювання своєї волі, Желіґовський не завагавбися безпроволочно уступити.

Льорд Р. Сесіль пригадав, що до недавних літ, ніякий край не викликував в Анґлії більше симпатії і ентузіязму як Польща. Тепер він думає, що отсей настрій ще істнує в засаді, але послідними місяцями події в середній Европі викликали поважне занепокоєння. Саме отсі сфери в Анґлії, що почували найглибшу симпатію, починають ставитись саме найкритичнійше до поведення Польщі. Се річ грізна і страшна. Ми негодні погодитись з фактом, що 7-ого жовтня заключено угоду, силою котрої польські війська мали бути дефінітивно усуненими з Віленського округа, а 9 го жовтня польські війська зайняли Вильно. Нічо не привернулоби для Польщі більше симпатії широких мас опінії западної Европи, як усунення армії Желіґовського“.

Подібно пишуть про Виленщину і инші анґлійські ґазети, подібно думає про цей, загарбаний Желіґовським, край і ціла суспільність західноевропейських держав. А що у Вильні тепер діється, про це виразно говорять Литовці в своїй жалобі до Ради Союзу Народів. Тому то і начальник польської держави, знаючи, що справа Вильна не може бути полагоджена так, як цего бажають собі Польки, загрозив був уступленнем зі свого становища, коли литовському і білоруському народови не дається змоги висловитися за приналежностию Виленщини так, як цего бажає собі литовський і білоруський народ. Робив це, очевидно, Пілсудський під напором політичної конечности. Сойм польський полагодив справу половично, змінивши свого попередну ухвалу, якою самовільно рішив прилучити литовсько-білоруські землі до польської держави. Але що, як вище згадано, нова ухвала польського сойму не вдоволяє право самоозначення, то здається, що не далекий час, коли треба буде і послідну ухвалу польського сойму зміняти.

Дописи.

Станиславів. „Просвітна й громадянська праця“ серед української громади Станиславова у повнім розгарі. Протягом двох місяців уладжено в салях „Бесіди“ аж пять вечерниць з танцями музиками, буфетами та ріжними сподіваними й несподіваними „несподіванками“. Гуляють, танцюють й бавляться старші й молодші, аж на шкільній молоді скінчивши, котра заraня набуває практики в уладжуванню вечерниць. Бавляться в „Бесіді“, бавляться в „Соколі“, гей за старих, добрих часів, хоч кождий нарікає на тяжке життя та стогне й плаче, коли прийдеться дати кілька марок на сироти чи „Рідну Школу“. Годі одначе виснити нашим людцям, що кожді вечерниці коштують кожду одиницю найменче 2—3 тисячі непотрібних видатків, та що половина або й третина цеї суми зложена на голодних, обдертих сиріт або безробітних, обтерлаби не одну слезу, вратувалаби для нашої суспільности не одну одиницю. Скакати й веселитися тоді, коли не має до цего найменшої причини, коли арешти переповнені невинними жертвами теперішного режіму, коли сотки людей побавлені хліба, а молодіж науки, це зовсім нерозумне діло. Ми повинні тепер, свідомі ваги хвилі, нести народну жалобу, показати на зовні наш національний гнет, та працювати для будучности: самі учитися й других навчати. І це є обовязком інтеліґенції. Тимчасом не чуємо від довшого часу ніяких викладів, хоч професорів маємо доволі, та загалом ніяких слідів культурноосвітної праці.

Майже всі товариства, за виїмком економічних, проявляють свою діяльність головно на

загальних зборах, ті самі одиниці входять до виділів кількох товариств та в ні одному не проявляють діяльности. І так живе суспільність у вічнім ожиданню манни, що має сама впасти з небес. (—)

Гійсько, пов. Добромиль. І наше село не осталo глухим на зазив відновлювати просвітні та економічні товариства. Як всюди, так і у нас є люди, головно старі господарі, які оминають читальню, як чорт свячену воду. Але молодіж — ця наша надія, цей цвіт народу — не зважав на перепони і без виїмку вся горнеться до читальні. Просвітна праця почалась в весною ц. р. з приходом нового пароха — звісного народного діяча о. Мариновича. Головну увагу звернено на відбудову знищеного в часі війни читальняного дому. В тій цїли при великій помочи місцевих академіків і свідомих селян та дівчат завязався аматорський кружок, який щоб добути на сю ціль гроша, відіграв отсі штучки: „Бабський Бунт“ і „Заручини по смерти“, в пририхтованню в „Перехитрили“. Крім того відсвятковано 60-літні роковини смерти Т. Шевченка концертом і діточим представленням „Тарас Дитина“. Успіх був гарний. Не тільки, що зібрано поверх 31.000 пм., але ще більший був успіх моральний. Кождого разу саля була битком набита, мали ми гостей і зі сусідних сіл. Піднесені на духу розходились люди домів.

Дня 16. жовтня 1921 р. відбулись Загальні Збори читальні. Вибраний виділ дав запоруку, що поведе почату працю дальше. Використати треба тільки кожду нагоду. При читальні заложено хор, який подібно як і аматорський кружок гуртує молодіж. Що неділі відбувається спільне читальня часописів і книжок. Є також в пляні уладження вищого просвітного курсу, при тім не забувається і економічну сторону життя. Невдовзі заложиться кооперативу, грунт до того вже підготований. Побажатиб тільки, щоб зачате діло увінчалось гарним успіхом. А це залежить від нас самих. Від нас теж самих залежить, чи будемо прикладом для других сіл, чи посміховиском. Не дивімся на тих господарів, що то тільки дбають о наживу та о почести. Коли просвітимося — настане і у нас добробут. — Свій.

Переворот в Клекотові п. Броди. Читаючи в „Укр. Голосі“ Ч. 41. допись з Клекотова про заснованя Читальні „Просвіти“, не можу поминути, щоби не дати близших пояснень що до тамошних відносин передвоєнних і українізації села, — а тим самим поставити це село за приклад до наслідування. — Клекотів був перед війною загально москвофільським селом. Місцевий парох о. Мінко старався защіпити свідомість української ідеї, з початку в деяких свідоміших селян, при чому допомагав йому селянин Роман Рабий. В 1914 р. знайшлись вже в селі такі, що з цікавости поїхали до Львова приглянутись „Загальному здвигови „Соколів“. Між тими були сел. Іван і Петро Кісі, котрі по повороті стали щирими Українцями. Вщіплюванням своїх переконань в заблудивших, як рівнож достарчуванням за свій гріш українських щирих часописів як: „Укр. Голос“, „Укр, Вістник“, „Батьківщина“, причинялись ці оба господарі до поширення укр. нац. свідомости головно в найновійших часах. Чиж не найдуться по всіх иньших ще дотепер в москвофільстві блукаючих селах подібні апостоли правди, котріб також серед своїх громадян поширили свідомість украін. нац. ідеї. — Врайолит.

З Торонто в Канаді пишуть нам: У вересні відбулись у нас збори в Читальні ім. Т. Шевченка в справі „позички народної оборони“ в квоті міліон долярів, яку розписав Уряд ЗУР. По промовах Дра Мигайчука, П. Крата, Дра Кібзея, Гоменюка, Роберта, Колісника і Кваса, котрий через цілий час війни стояв в рядах борців за волю свого народу, збори висловили надію, що вкоротці доля Сх. Галичини буде вирішена на міжнародній арені і ухвалили купувати галицькі бонди, видані Урядом ЗУНР. Наші Товариства „Фонд Помочі Україні“, Товариство ім. Ів. Франка і „Братня Поміч“ жертвували на ту ціль по 200 долярів. Взагалі в Торонто зібрано поверх 2000 дол. Сподіємось, що кожде українське національне товариство в Канаді не відкаже своєї помочі Рідному Краєви та що 1 міліон долярів буде зібраний вкоротці. — М. Лібер.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Вашінґтонська конференція розпочала свої наради 14. падолиста і радить тепер над розоруженнєм держав. Але мабуть з тих нарад мало буде хісна. Хтож противиться розброєнню? Та нібито ніхто — всі держави готові розброїтись, але під умовою, що без війська буде їм забезпечене все те, що загарбали силою. В тім саме і трудність для розброєння. От на пр. Японія готова розброїтись, але аж тоді, коли їй Америка дозволить загарбити цілий Катай. Тай Франція, тому що Німцям відобрано воєнну фльоту, готова розброїтись на морі, але що-до сухопутної армії, то про це їй і не згадуй — бо вона на саму згадку про Німців деревіє зі страху. От і таких самих «готових» до розброєння багато! Тому й наради над розброєннєм мабуть скінчаться на нічім. Добре булоб, щоб ця конференція запобігла бодай новій війні між Америкою а Японією.

В Італії шаліє боротьба націоналістів (фашістів) з соціялістами. Ця боротьба останніми часами довела до загального страйку. До цего прийшло ось так: Оноді фашісти зі всіх сторін Італії з'їхались на конґрес до Риму. В часі маніфестації прийшло до вуличної боротьби з соціялістами, в якій по обох сторонах були ранні і вбиті. Але мабуть соціялісти більшо потерпіли, бо обурившись оповістили загальний страйк, який мав так довго трівати, доки всі фашісти не виїдуть з Риму. Це витворило смішну ситуацію. Бо наслідком страйку поставали залізниці і фашісти не могли виїхати, а котрих страйк захопив в дорозі, мусіли пішки йти домів. Вмішалось правительство в ту справу, але як її полагоджено, щоб «вовк був ситий і коза ціла» про це ще нема ніяких вісток.

Чорногора була окремою державою перед війною і мала свого власного короля Миколу. Коли Австрійці заняли його край, він втік до Франції, але вже не вернув на престол і цего року помер забутий всіми. Чорногору заняли Серби і зачали там вводити свої порядки. Але хоч Чорногорці є Сербами, то помимо того вони не погоджувались з сербською владою і викликали повстання проти Сербії. Серби вислали військо і розпочалась братобійча боротьба.

Литва вислала до Союзу Народів ноту, в якій скаржиться, що польська влада в Вильні замкнула литовську ґімназію для хлопців і ґімназію для дівчат, учительську семінарію і дві народні школи. Крім того викинула поліція два захисти сиріт і литовську бурсу з їхніх будинків, котрі зареквіровано для зайдів з Польщі. Тисячі литовських дітей лишилось не тільки без науки але й без даху над головою. — Закрито теж литовський банк для торговлі і промислу, а всі книги і гроші забрано. Та сама доля стрітила і литовські кооперативи. Далі скаржиться Литва, що Литовці є виняті з під права, що литовські ґазети переслідовані, їх закривається, карається грішми, й в найліпшім разі виходять сконфісковані.

Білорусини мають теж своїх хрунів. Таким архихрунем у них є Павло Алексюк. Він то за вшехпольські гроші заложив ґазету «Єдність» і обкидає свій нарід болотом, денунціює білоруських патріотів, — зовсім так само, як це роблять наші хруні. За те хруня Алексюка не впускають ані до одної білоруської орґанізації — він уважається серед Білорусинів відступником, що продає свій народ за юдин гріш. Його ґазети ніхто з Білорусинів не читає — словом — він виклятий. Точнісенько, як і внас!

Завдяки денунціяцїм Алексюка закрито білоруську щиро-народню ґазету «Криніца» а на єї редактора наложено грошеву кару 10 тусячів марок. Мало того. Алексюк грозить цему редакторови ще й судом.

Німецька марка дуже втратила на своїй вартости. Нині вона вартує ледви четверту часть того, що перед двома місяцями. Причина цего упадку вартости німецького гроша в тім, що часть промислового округа на Шлеську признано Польщі. Говорять, що Німці самі стремлять до державного банкроцтва, аби тим способом позбутись тягарів контрибуції, яку наложила на них мирова конференція. Але це все мабуть тільки поголоски, бо Німці й так не в силі заплатити тих великих сум, яких жадає від них коаліція. Німецький економіст Дернбурґ вирахував, що колиб Німеччині прийшлось заплатити контрибуцію у визначених речинцях, то кожда німецька родина мусілаб річно платити по 22 тисячі марок річно.

ВСЯЧИНА.

Народний Театр Т-ва „Українська Бесіда“ зі Львова під артистичною дирекцію п. О. Загарова дав в Перемишлі минулого тижня чотири вистави: „Гріх“, „Примари“, „Мірандоліна“, „Шаланут“. Виходить це поза рамки нашого тижневника давати оцінку поодиноких вистав, тому тільки загально зазначимо, що вистави були як найстараннїще підготовлені і виконані зі справдішним артизмом. Вперве наше громадянство мало нагоду подивляти гру п. Загарова. — Театр буде частіще до нас заїжджати і вже **в неділю, дня 27.** падолиста виставить комедію Генотксна **„Двайцять днів тюрми“**, а **в вівторок**, д. 29. падолиста — найновіщу пєсу Винниченка **„Закон“**. Сподіємо, що наше громадянство виповнить салю „Робітничого Дому“ по береги і тим самим зазначить як найкраще своє признанне для нашого зреформованого театру. Побажатиб тільки, щоб управа театру і надалі розпочинала вистави о означеній годині. Тому громадянство зволить постаратись скорше о біляти і заповнити салю вже о год. 3/4 8.

В суботу, д. 19. ц. м. п. проф. Мілєна Рудницька Лисякова стараннєм нашої рухливої філії „Союза Українок“ виголосила виклад про сучасні завдання укр. жінки. Як бачимо — тема дуже інтересна і в інтересі жінок лежить, щоб подібним викладам прислухувались як найширші круги громадянства. Тому належалоби подбати о обширніщу салю і виразно зазначити, що виклад призначений не тільки для жінок.

Звертаємо увагу нашого жіноцтва на комунікат „Комітету всеукр. жіночого З'їзду“, поміщений в нинішному числі. Наша Редакція бажає почтити цей З'їзд окремими артукулами на жіночі теми і помістить їх в ч. 52, яке вийде з друку д. 21. грудня рано. Евентуальні статті від шан. жінок проситься надсилати найдалі до дня 10. грудня.

Камо пойду, камо біжу? — Куди нам вже звернутися о поміч або де оселитися, щоби охоронити себе від грабіжи чи крадіжи, ми, громадяне Самбірщини, по правді не знаєм.! Чи сидітимем в місті, чи на селі, чи останеш в Самборі, чи перейдеш в инший повіт, все одно—тебе злодії й бандити знайдуть і окрадуть і побють і ні дня ні ночі тобі спокійної не буде. В цілій Малопольщі є повно злодіїв і бандитів, є вони й в лісі під Ставчанами, є під самим Львовом, є й в нас і в Дрогобиччині і тд. Вони почувають себе тут безпечно. Бо в нас вже таке завелося, що стократ гірший злочинець є той, що хоче в селі перевести збірку в користь голодуючої молодіжи та в користь вдів і сиріт, ніж звичайні бандити. За ним слідитимуть, і грозити тюрмою, дарма, що Староство на це дало хоч після півторамісячної надуми свій офіціяльний дозвіл. Проти його стане й Уряд громадський й грозитеме, як це сталося в громаді Містковичі і жандарм з Калинова, вживаючи притім таких інтеліґентних слів як: „W d... marzła wasza Ukraina,“ і т. д.

Три тижні тому в селі Вільшанику напали незнані злочинці на п. Федашову та її чоловіка в їх власній хаті, побили їх до безтями, забрали 10 долярів і 30.000 мп. тай щезли. І скорше дізнаєтесь, хто прочитав в якому селі відчит на економічну тему в читальні „Просвіти“, аніж про те, що такий бандит сидить в арешті. За останній тиждень вміли злодії справитись тільки в тих домах: Обікрали п. Семена, нашого громадянина, оставляючи його тільки в нічнім білю, і п. Веца. А щоби злодіїв ніхто не запідозрів в національнім шовінізмі, прочистили в самім ринку склеп п. Фоґля, відтак п. Тіґера. Виряджена шкода виносить багато міліонів.

Як захиститися, куди піти, щоби могти спокійно запрацювати й на хліб щоденний для себе й сімї й на податки і на примусову данину?

Памятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу“!

Звісний в широких кругах нашого громадянства о. Вол. Садовський, б. духовник австр. війська, по 7 літнім нолоні на Сибірі, вернув тих днях до Перемишля. Шан. громадянина щиро вітаємо серед своїх.

З міста пишуть нам: У вівторок переходячи попри будинок одної з наших шкіл, до котрої ходять також діти від 7 літ, запримітив я 3 дівчинки, що тряслися від морозу. На мій запит, чого вони стоять, відповіли, що спізнились і не можуть дістатись до будинку, бо замкнений. Чуючи це, я здивувався. Розумію добре, що в школі мусить бути плекана дісціпліна, але треба теж уважати на здоровле маленьких дітей. Звісно, що спізнення дитини, в часі морозу, може мати всякі причини; кількож то ми бачимо випадків, що дитина впаде, погубить книжки і т. д. Тому і управа школи не повинна пристосовувати таких драконських способів як замикання брами, і тим наражати дітей не тільки на втрату здоровля але й життя. Сподіюся, що та впрост варварська метода устане раз на все. — *Батько.*

Військові власти хочуть реквірувати будинок духовного гр. кат. семінара, відновленого складками цілої нашої єпархії. Наша духовна гієрархія заложила рішучий протест, бож будинків для приміщення війська в Перемишлі дуже багато. Одна з тутейших газет ставить нам на приклад латинську духовну семінарію, яка нібито відступила кілька убікацій для війська. Може бути що так і є, але польські ксєндзи правильно побирали науку від р. 1918, а наша богословська молодь не мала приміщення, бо будинок дух. семинара був знищений закватерованим військом. І чиж тепер, коли його відновлено складками, має його стрітити та сама доля, що в р. 1919?

На пресовий фонд „Укр. Голосу“ вислали: М. Гординська 200 м, Мих. Навроцький і Мих. Череняни з Семушева по 60.— *Через Адм. „Укр. Гол.“* надіслали. *для „Рід. Шк.“*: п. Грищакова учит. гім. 750 м; Збірка в Майдані сіл. 1681 м, о. Ґаук 400, Хер в Мачарах 710 м, Ів. Проць (замісць тел. на весілле п. І. Галушки з п. С. Заноточною) 300 м, С. Сус Тисова 120 м, Збірка в Коровниках для УПТ у Львові 1130 м, М. Федо і М. Грицина збірка в Міжинці 1650 м, і 13 кг. жита, 48 яєць — *На памятник в Пикуличах:* о. В. Каюка 300 м, о. Ю. Гранківський 1000 м, Мих. Гординська учит. 1000 м, (з дописею: „для наших героїв-мучеників, на котрих муки і смерть мала я нагоду дивитись власними очима через 4 місяці в часі мого інтернованя в Пикуличах).

На „Рідну Школу“ громадяне в Залісцях зложили **2015 Мп.**, а то: Григорій Рибак 500, по 200 Мк.: Іван Топоріцький, Василь Гетьман, Волод. Федорович с. Нестора, по 100 Мп.: Антін Питняр, Волод. Федорович, Григор. Левіцький, Мих. Слабий, Гриць Федорович, — Григор. Гетьман 80 Мп. Мих. Федорович 60, Антін Лобай, Микола Ксерп по 50: Томко Гетьман, Антін Кужіль по 40, Волод. Дзюбановський 45, Иосиф Макар 30, Клим Бенедикт 20. — Вп. Жертводавцям складаємо щиру подяку.
Голова У. П. Т.

На „Рідну Школу“ зложили від 7—20 падол. 19 1 р. Учен. VII. б. 1655; пригот. гімн. 462; VII. а. 1171; III. в. 415; IV. б. 200; Учениці сем. І. р. 226; II. р. 1060; III. р. 656; III. а. гімн. 915; Селиска (зб. в церкві) 200; Волянська В. 380; Погорецька 100; Мацюрак Л. 1 0; Ціпаніівська 40; Др. Вітошинська 35; О. Л. 500; Др. Павлівський 200; Н. Кміцкевич 200; Др. Вітошинська 80; Збірка на весілю у Їлька Берка в Трійчицях 450; Р. Внентшакова 500; о Мигаль С. зб. на весілю у В. Савицького в Негрибці 2900; VIII. а. гімн. 2115; І. Корженьовський 200; гімн. жін. І. кл. 1355; II. кл. 80; V. 1300; через Вп. П. Уч. за падолист. Посацький 400; Бродович 100; Кузик 300; Федорович 100; Бобера 100; Лельо 200; Ґуральовські 400; Ґурська 200; Мілер 200; Козак 200; Шкільна дітвора в Смільниці 750; Учениці II. кл. вправ 235; учениці V. кл. вправ 1861.

† Наталія з Ясеницких Добрянська,

жінка о. Северина Добрянського, пароха Монастирця, упокоїлася д. 25. жовтня с. р. по тяжкій недузі в Сухорічу в 54. р. ж. — Покійна була повною посвяти женою і матерю, а хоч перетяжена працею для сімї, інтересувалася завжди народними і вселюдськими справами і, о скільки позволяли її на се домашні обставини, брала живу участь в громадянській праці, повна запалу заохочувала других віддавала нові гадки. Рідня земля, яку щиро любила, її пером! —

НАДІСЛАНЕ.

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам несподівано найдорощу жінку і маму, Наталію Добрянську. Всім, що в тому важкому горю несли нам поміч і розраду, а Найдоросшій нам Покійній віддали осттанну прислугу, складаємо отсим щиру подяку, в першій мірі Всч. о. Левицькому з Чернушович, о. Гаврищакови з Борщевич, о. Пилипцеви з Гирманова, о. крил. Чучкевичеви і о. Ґмитрасевичеви з Ліска, о. Андрейчикови з Залужа, о. Венгриновичеви з Крецова, о. Лавр. Левицькому з Жерниці, о. Гамерському з Чашина, п. Олексі Плящукови і братствам та громадянам Сухорича і Монастирця. —

о. Северин Добрянський муж, Йосиф, Софія, Марія, Володимир, Люба діти.

КОНКУРС.

З днем 1. січня 1922 опорожняєсь посада дяка-управителя хору при парохіяльній церкві в Лежайську. Знанє дірігентури конечне. За управу хорами „Просвіти“ окрема платня після умови. Зголошення вносити до **15.** грудня 1921 до гр. кат. Уряду парохіяльного в Лежайську.
1—3

Пошукую сейчас **інструктора до дівчат з І. і IV. кл. гімн.** Услів слати: о. Івануси, Ваневичі п. Дрогобич.

Відзначаючий ученик VII. кл. гімн. **шукає** лекції на селі, найрадше на підгірю. Може вчити також французької мов. Зголошення в Адм. „Укр. Голосу.“

Окуліст (лікар очей)
Др. Михайло Кос

приймає хорих на очи при вул. Міцкевича (в будинку почтовім).

Дентистичний (зубний) заклад

Дра Степана Дмоховського

ул. Залізнича (Колієва) ч. 1.

приймає від 9—12 і 3—6.

Д. Кравт — дентист-технік, заприсяжений знавець судовий

в Перемишлі, Міцкевича ч. 3. — Виконує всі роботи в золоті, кавчуку і порцеляні по умірковазних цінах.

Важне для Духовенства!

Зроблю взглядно відновлю на передвоєнних матеріялах іконостас, престоли, кивот або инші церковні предмети, за будівельний матеріял деревляний. — *Дмитр Стащишин різьбар, Львів, Петра Скарги 5,* 3—3

Загально відома фірма

Еміль Піскорж,

бламатний магазин і склад полотен — в Перемишлі, ринок 24 —

з днем 17. падолиста

наново отворений.

Закупивши товарі по дешевих цінах впрост в первородних фабриках, буде цей магазин міг вдоволити всі вимоги П. Т. громадянства.
1—3

1000 Мк. нагороди тому — хто дасть вістку про **Михайла Андрушина,** що в серпни 1914 р. пішов з 35. Landwehr 6. компанією на війну. Прошу о вістку на адресу: Анна Андрушин, Фільварки, Золочів.

„ПО ДРУГІМ СВІТІ“, поема в 3 частинах з ілюстраціями.

Сю книжку написав для народа Є. Кицинець, на взір „Божественної Комедії“ Данте, де описуються дуже цікаво муки грішників у пеклі, та щасливе життя душ у раю. Книжка дуже поучаюча і повинна знаходитись у кождій читальні, у кождій христіянській хаті. Ціна і книжки з почтою 200 марок. Замовляти у видавництві **„Русалка“ Львів, Нуркова 10.** —

Механічна Ткальня
СИМЕОНА ІВАНОВА в СТРИЮ

— вул. Трибунальска 28. —

Приймає на виріб взглядно до сейчасової виміни Лен, Прядиво чесане і нечесане, пряжу, клоче за готове полотно. Білене, небілене, бархани, цайги, обруси, ручники, хустки зимові під дуже корисними услівями:

за 1 кг. чесаного прядива 4—5 ліктів полотна або цайгу по единичої широкости;

за 1 кг. не чесаного прядива 2—3 ліктів полотна або цайгу по единичої широкости;

за 1 кг. пряжі 5 ліктів полотна або цайгу по единичої широкости;

за 1 кг. клоків 1 кл. 1—2 ліктів полотна або цайгу по единичої широкости.

Зповоду несталости платень робітничих, не можемо докладно подати ціни доплати.

Одинока Українська парцеляційна товариство „ЗЕМЛЯ“ у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 43.

Переводить парцеляції більших посілостей, інтабулює зараз купців за властителів куплених ними грунтів. Має урядове уповажнення до парцеляції. Приймає гроші на вкладки щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ,
ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно з виїмком неділь і українських свят в урядових годинах і опроцентовує їх на 2%. (Вкладкові книжечки „Української Щадниці“ мають жувілярну обезпеку). — Уділює позички гіпотечні, векслові і на підклад цінних паперів.

Готову пряжу

на виріб сільського полотна

приймає

Спілка „ПОЛОТНО“ у Львові

— ул. Зіморовича ч. 20. —

Український Будівельний Союз

Львів, вул. Оссолінських 6. (Адреса для телеграм „УБУС“ Львів.)

ОДИНОКЕ ФАХОВЕ СТОВАРИШЕННЯ

інженерів, архітектів, будівельних майстрів, теслярів, монтерів, механіків, слюсарів і т. д.,

будує: школи, тартаки, млини, шпихлірі, пивоварні, церкви, доми, каменниці і т. д.

продає: залізо, цвяхи, цемент, дошки, мотори, бляху, дахівку, залізо, машини і т. д.

Проекти, Пляни, Кошториси.

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ

Календар Товариства „Просвіта“

НА 1922 РІК.

Календар складається із трох частей: календаріюм, літературна часть і оголошення. Календаріюм виказує докладний час сходу і заходу сонця та місяця кождого дня в році та потрібні астрономічні вісти. Церковний календар з виказом укр. катол. пр. восх., лат. та жид. свят. Літературна часть календаря містить оригінальні, актуальні статті наших найчільніших популяризаторів науки та письменників. Окрім виїмків із поезій І. Франка, Грінченка, Старицького і др. поміщено в календарі **ряд патріотичних пісень з нотами і справленим текстом.** — Календар Товариства „ПРОСВІТА“ на 1922 р. обнимає $16\frac{1}{2}$ арк. друку 4°. — Наклад невеликий. **Ціна 700 мк., з портом 780 мп.**

Замовляти треба в канцелярії Товариства „Посвіта“, Львів, Ринок ч. 10, II. поверх. 1—3

За редакцію відвічає: Др. Володимир Загайкевич. — Друкарні Кюлера і Сина в Перемишлі.